

ABSTRACT

Resistance appears occasionally as a protected right; and at times it is considered as crime. It is possible to state that laws regulating resistance as crime are more prevalent than norms that explicitly protect resistance as a right. Even if the first example that comes to mind in domestic law is Article 265 in Turkish Criminal Code which criminalizes resisting lawful execution of the duties and generally known as “obstructing a police officer”, there is another crime under the title of resistance within the Law on Meetings and Demonstrations numbered 2911, which is frequently applied.

Within the scope of the thesis, the crime of resistance which is regulated in the Law numbered 2911 and rarely emphasized in the legal works, will be examined. However, for this crime to occur, primarily there must be an unlawful meeting or demonstration march. The definition and limitation of meetings or demonstration marches have, of course, been shaped by wars and struggles over many years. For this reason, in the first part of the thesis, background information and historical context will be used to shed light on the relevant terms. Afterwards, the elements which must be present so that a meeting or a demonstration can be protected by law, will be discussed and national and international legal norms which safeguard them will be set forth. Finally, in this chapter, the autonomous character of the right to assembly will be emphasized, yet its connection to the freedom of expression, the right to petition and the right to resist will not be neglected.

In the second part, the crime of resistance under Article 32 of the Law on Meetings and Demonstrations, will be analysed by the classical method of Criminal Law. The elements and special appearance forms of crime will be discussed in the light of national and international judicial decisions, and finally the sanction and the procedure foreseen for the relevant crime will be explained. The examination of the crime of resistance requires also the clarification of related notions such as participating in an unlawful assembly, use of force by law enforcement officers and articles with regard to acts of threat and coercion.

Key Words

Crime of Resistance, unlawful assembly, demonstration march, warning, use of force, freedom of speech, right to assemble

ÖZET

Direnme hukuk düzeninde kimi zaman korunan bir hak, kimi zaman ise bir suç olarak karşımıza çıkmaktadır. Direnmeyi suç olarak düzenleyen kanunların, direnmeyi hak olarak koruyan normlardan daha yaygın olduğunu söylemek mümkündür. Bir suç olarak direnmeye ilişkin iç hukukta akla ilk gelen örnek, “polise mukavemet” şeklinde bilinen, Türk Ceza Kanunu’nda 265. maddede düzenlenmiş görevini yaptırmamak için direnme suçu olmakla birlikte, aslında 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nda da direnme başlıklı bir suç bulunmakta ve uygulamada bu norma sıklıkla başvurulmaktadır.

Tez kapsamında 2911 sayılı Kanun’da düzenlenen ve hukuki çalışmalarda üzerinde nadiren durulmuş direnme suçu ele alınacaktır. Ancak bu suçtan bahsedebilmek için öncelikle kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşünün varlığı gerekir. Toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin tanımı ve sınırları ise kuşkusuz uzun yıllar içerisinde pek çok savaş ve mücadele ile şekillenmiştir. Bu nedenle tezin ilk bölümünde, ilgili kavramlar tarihsel bağlamından koparılmadan ve arka planı sunularak aydınlatılmaya çalışılacaktır. Ardından günümüzde bir toplantı veya gösteri yürüyüşünün hukukun koruması altına girebilmesi için aranan unsurlar tartışılacak, bu korumayı sağlayan ulusal ve uluslararası nitelikte hukuk kuralları ortaya konulacaktır. Bu bölümde son olarak, toplanma hakkının bağımsız bir hak olduğu vurgulanmakla birlikte bu hakkın ifade hakkı, dilekçe hakkı ve direnme hakkı gibi haklarla ilişkisi üzerinde durulacaktır.

İkinci bölümde ise Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’nun 32. maddesinde düzenlenen direnme suçu, Ceza Hukuku kapsamında klasik suç inceleme tekniği ile ele alınacaktır. Suçun unsurları ve suçun özel görünüş şekilleri ulusal ve uluslararası yargı kararları ışığında değerlendirildikten sonra suç için öngörülen yaptırım ve yargılama usulü üzerinde durulacaktır. Direnme suçunun incelenmesi, suç ile doğrudan ilişkili kanuna aykırı toplantıya katılma kavramı,

kolluk kuvvetlerinin ihtar ve zor kullanma yetkisi, cebir, tehdit fiilleri ile ilgili hukuki normların da tartiřilmesini gerektirmiřtir.

Anahtar Kelimeler

Direnme suçu, kanuna aykırı toplantı, gösteri yürüyüşü, ihtar, zor kullanma, ifade özgürlüğü, toplanma hakkı.